

UDKAST til

Høringsnotat for vejledning om strategisk planlægning for bymidter

Indholdsfortegnelse

1. Høringen.....	1
2. Høringssvarene	2
2.1. Generelle bemærkninger til vejledningen	2
2.2. Bemærkninger til de enkelte punkter i vejledningen	2
2.2.1. Byer omfattet af krav om strategisk planlægning	2
2.2.2. Inddragelse af lokale interessenter	4
2.2.3. Metode.....	5
2.2.4. Tværkommunal koordinering	6
2.2.5. Ressourcer	7
2.2.6. Inddragelse af specifikke hensyn og interesser	7
2.2.7. Øvrige bemærkninger.....	10
3. Hørte myndigheder og organisationer m.v.....	12

1. Høringen

Udkast til vejledning om strategisk planlægning for bymidter har i perioden 16. februar 2024 til 18. marts 2024 været i høring hos en række myndigheder, organisationer m.v., som fremgår sidst i høringsnotatet og derudover været offentliggjort på høringsportalen.

Følgende høringssparter har tilkendegivet, at de ikke har bemærkninger til udkast til vejledning: Erhvervsflyvningens Sammenslutning, Byggeskadefonden, Rigsrevisionen, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Københavns Byret.

Følgende høringssparter har ikke ønsket at afgive bemærkninger til udkast til vejledning: Vestre Landsret og Forbrugerrådet Tænk.

Følgende høringssparter har haft bemærkninger til udkast til vejledning: Bannedanmark, BL – Danmarks almene Boliger, Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur, Coop, Dansk Erhverv, DANVA, DSB, Haderslev Stift og Rønnow arkitekter, KL, Odense Kommune, Region Syddanmark, Ribe Stift, Solrød Kommune, Varde Kommune, Viborg Stift, Aalborg Stift, Aarhus Kommune og Aarhus Stift.

2. Høringssvarene

I høringsnotatet er de væsentligste punkter i de modtagne høringssvar gengivet.

Plan- og Landdistriktsstyrelsens bemærkninger til høringssvarene, herunder om der er foretaget ændringer i vejledningen i anledning af høringssvarene, er skrevet i kursiv.

2.1. Generelle bemærkninger til vejledningen

Dansk Erhverv mener, at der er et klart behov for en samlet og opdateret strategisk planlægning og retning for dette område. Udviklingen har været og er fortsat hastig i de seneste år. Dansk Erhverv hilser derfor generelt initiativet og lovgivningen velkommen, og kan tilslutte sig mange af de initiativer og overvejelser, som vejledningen rummer.

DSB ser frem til den nye vejledning. DSB ser især positivt på, at der i vejledningen står beskrevet, at private og civile aktører skal inddrages i processen.

KL ser det som en vigtig opgave for kommunerne at sikre levende bymidter i landets byer og et varieret udbud i detailhandlen. Det har mange kommuner allerede i dag igangsat initiativer for at understøtte og fastholde, og har således det fokus, der tilskyndes med lovforslagets krav om strategisk bymidteplanlægning.

Region Syddanmark ser positivt på udkastet til Vejledning om strategisk planlægning for bymidter.

Viborg Stift og **Aarhus Stift** har særligt noteret sig, at kirker samt kulturmiljøer, der repræsenterer den fælles kulturhistorie, nævnes i udkastet til vejledningen som en del af de forhold, der karakteriserer en levende bymidte, og som det er ønsket at sætte fokus på med kravet om strategisk planlægning for bymidten. Stiftet sætter pris på, at kirker og kulturmiljøer nævnes udtrykkeligt i denne sammenhæng. Stiftet har ikke i øvrigt bemærkninger til udkastet til vejledningen.

Haderslev Stift og **Rønnow** hilser planændringen velkommen.

Kommentar

Plan- og Landdistriktsstyrelsen har ingen bemærkninger til ovenstående.

2.2. Bemærkninger til de enkelte punkter i vejledningen

2.2.1. Byer omfattet af krav om strategisk planlægning

Dansk Erhverv finder det problematisk, at man har valgt at afgrænse bymidterne til byer med 4.000-20.000 indbyggere. Udfordringen for bymidterne er ikke begrænset til denne størrelse, men er universel i Danmark, selv på Strøget, og der er et behov for strategisk planlægning selv i større byer. Med denne afgrænsning risikerer man at udelukke byer, hvor planlægningen er nødvendig, samtidig med at man kan overse behovet for planlægning i byer med over 20.000 indbyggere. Ca. 60% af Danmarks befolkning bor i byer med over 10.000 indbyggere.

KL bemærker, at der af vejledningen fremgår, at kravet om at udarbejde en strategisk bymidteplan omfatter ca. 120 byer. KL bemærker i den forbindelse,

at udviklingen af byer med indbyggertal mellem 2.500 og 4.000 kan tyde på, at der over tid vil komme flere byer som vil være omfattet af kravet. Dermed vil der kontinuerligt skulle udarbejdes nye strategiske bymidteplaner ved hver kommuneplanrevision. Dette mener KL bør afspejles i de ressourcer som afsættes til fra statens side til at løfte opgaven.

Odense Kommune noterer, at formålet med udarbejdelse af strategiske bymidteplaner er at styrke små og mellemstore bymidter. I Odense Kommune er det alene forstaden Bellinge, der er omfattet af det nye krav, selvom den har en begrænset oplandseffekt for nabocentre. Det kan forekomme at være ude af kontekst med den samlede centerstruktur i Odense, at udarbejde en solitær strategisk bymidteplan for forstaden Bellinge efter planlovens regler. Det kan evt. tages med i videre betragtning, om vejledningen kan adressere den særlige problematik om kravet om strategiske bymidteplaner for forstæder til de større byer. Vejledningen må evt. også gerne anvise mulige løsninger og niveauer for disse.

Aarhus Kommune bemærker, at der i vejledningens bilag 2 indgår oversigt over byer, omfattet af krav om strategisk planlægning ved lovens ikrafttrædelse. Aarhus Kommune kan konstatere, at oversigten ikke stemmer overens med Aarhus Kommunes vurdering af hvilke bysamfund, der vil være omfattet af planlovsændringen om planlægning for bymidter.

Kommentar

Afgrænsningen af de byer, der er omfattet af kravet om strategisk planlægning for bymidten, tager udgangspunkt i en analyse fra Partnerskab fra levende bymidter. I dag oplever mange bymidter i hele Danmark udfordringer med at opretholde et varieret butiksliv og med at tiltrække nye forretningsdrivende, beboere og investorer. Den negative udvikling finder sted i alle bystørrelser og forventes at fortsætte de kommende år. Ifølge analysen er det i de små byer fra 1.000 indbyggere og op til 2.000-3.000 indbyggere muligt at fastholde en forholdsvis god dagligvareforsyning, men svært at opretholde et større udbud af udvalgsvarerbutikker. I flere af disse byer er der ikke længere basis for et byliv med både butikker og andre former for privat og offentlig service. De store byer med over 20.000 indbyggere oplever også tomme butikslokaler, men kan ofte pga. deres indbyggertal fastholde et pænt udbud af både privat og offentlig service. Herimellem findes en række mindre og mellemstore byer fra 4.000-5.000 indbyggere og op til 15.000-20.000 indbyggere, hvor det er realistisk, med de rette indsatser, at kunne fastholde en række private og offentlige servicefunktioner samt et idræts-, kultur og foreningsliv, der tilsammen kan danne grundlag for et egentligt byliv.

De specifikke byer, som er omfattet af kravet om strategisk planlægning for bymidter, defineres på baggrund af Danmarks Statistiks tabel BY1, som opgør indbyggertallet i de danske byer. Afgrænsningen af hvad der defineres som selvstændige byer og hvad der er byområder, beror derfor også på Danmarks Statistiks definitioner. Eksempelvis er Stavstrup og Tranbjerg af Danmarks Statistik defineret som bydele tilhørende Aarhus by.

Plan- og Landdistriktsstyrelsen anerkender, at den afgrænsning, der følger af Danmarks Statistik kan virke uhensigtsmæssig for kommuner med en stor hovedby og en række mindre byer, som fx Aarhus og Odense Kommuner. Som det fremgår af

udkast til vejledning kan kommunerne vælge også at foretage en strategisk planlægning for andre af kommunens byer. Det kan være byer med færre end 4.000 indbyggere, som betjener et stort opland med privat og offentlig service og kulturtilbud, eller som udgør en vigtig attraktion for turismen i kommunen, og hvor det derfor er afgørende at fastholde en levende og attraktiv bymidte. Det kan også være byer med flere end 20.000 indbyggere, hvor bymidten gradvis tømmes for funktioner, og der derfor er behov for at samle de kommunale, private og civile aktører i en fælles strategisk indsats for at fastholde en levende bymidte.

Plan- og Landdistriktsstyrelsen bemærker derudover, at kommunerne har stor grad af metodefrihed i den strategiske planlægning, og vil kunne prioritere den strategiske planlægning og indsatser højere i nogle af kommunens bymidter end andre.

Plan- og Landdistriktsstyrelsen bemærker, at de ovennævnte bemærkninger ikke giver anledning til ændringer i vejledningen.

2.2.2. Inddragelse af lokale interessenter

Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur bemærker, at vejledningen indeholder nogle gode eksempler på erfaringer med dialog og inddragelse, men selve vejledningsteksten omfatter alene inddragelse af offentligheden i forbindelse med revisionen af kommuneplanen. Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur finder, at interessegrupper – f.eks. lokale foreninger der arbejder med bygningskultur – bør inddrages i hele den proces, der fører frem til den strategiske plan for bymidten. Ligeledes bør de lokale museer inddrages på et tidligt tidspunkt i planlægningen for at sikre, at den store viden om kulturværdier, som findes her, udnyttes fuldt ud. Dette vil medvirke til, at hensynet til vores bygningsarv indgår fuldt ud i planlægningen af bymidterne.

BL – Danmarks almene Boliger bemærker, at der i vejledningen stilles krav om, at målsætninger og virkemidler udarbejdes i dialog med private og civile aktører. Her kan det med fordel nævnes eksplicit, at boligorganisationerne bør indgå i dialogen. Boligorganisationerne har tæt kontakt med beboerne i deres område. De kender de lokale udfordringer og behov og deres indsigter kan bidrage til mere målrettede strategier. Ligesom der kan være stor fordel i at indtænke evt. Landsbyggefonds støttede helhedsplaner og potentielle omdannelser af boligområdets udearealer, infrastruktur mv. med de overordnede målsætninger for bymidterne.

Dansk Erhverv bemærker, at der er tydeligt behov for at inddrage byens erhvervsliv i den kommunale erhvervsstrategi, da byerne udgør betydelige erhvervsområder i en kommune.

Aalborg Stift bemærker, at det fremgår af vejledningen, at planlægningen for bymidter skal udarbejdes i dialog med private og civile aktører i byen. Dette gøres for at sikre en bred forankring af målsætninger og virkemidler for bymidten. Det er i den forbindelse vigtigt at understrege, at der med fordel kan indledes en dialog og skabes et samarbejde med de kirkelige myndigheder for en sikre en styrkelse af bymidter i byerne. Dette vil også være med til at sikre, at der udarbejdes en helhedsorienteret strategisk planlægning for bymidten.

Kommentar

Det fremgår af udkast til vejledning, at planlægningen for bymidterne skal udarbejdes i dialog med private og civile aktører i byen, der fx vil kunne være erhvervs- liv, idræts-, kultur og foreningsliv, uddannelsesinstitutioner samt ejendomssejere og borgere.

Det er op til kommunen at vurdere, hvilke lokale interesser, det er relevant at inddrage og hvordan.

Det er allerede et krav, at kommunerne som led i den strategiske planlægning tager stilling til bevaring af kulturmiljøer og bygninger. Det indgår endvidere som led i redegørelsen for den strategiske planlægning, at kommunen inddrager relevante strategier og planer, herunder eventuelle erhvervsstrategier.

Plan- og Landdistriktsstyrelsen vurderer, at det kan tilføjes som præciserende eksempler i vejledningens afsnit 3.2, at dialog med byens private og civile aktører kan omfatte lokale museer, boligorganisationer og kirkelige myndigheder.

2.2.3. Metode

KL bemærker, at de beskrevne procestrin for bymidtestrategier giver god mening for arbejdet med udviklingen i en række byer, men at det ikke er hensigtsmæssigt at stille enslydende krav til alle kommuner herom. Derudover bemærkes det at muligheden for at den siddende ressortminister kan udstede bekendtgørelser, der pålægger kommunerne flere nye specifikke opgaver i regi af strategiarbejdet for levende bymidter, kan bidrage yderligere til en uhensigtsmæssig detailregulering af kommunernes varetagelse af planlægningen og den ressourcemæssige prioritering.

Processen omfatter en række analyser og vurderinger og ikke mindst inddragelse af private og civile aktører samt inddragelse af nabokommuner. Trods omfattende bemærkninger i loven, konstaterer KL, at vejledningen i høj grad åbner op for mere metodemæssig frihed på flere områder. Dette finder KL positivt.

Solrød Kommune finder det positivt, at kommunerne har frihed i valg af både grundlag og metode i forhold til, hvordan kommunerne mest hensigtsmæssigt kan arbejde med den strategiske planlægning for de omfattede bymidter. Ligeledes er det positivt, at kommunerne kan vælge at benytte allerede eksisterende grundlag som udgangspunkt, fx eksisterende strategier eller lignende. Dette er også i overensstemmelse med det høringssvar, som Solrød Kommune sendte den 23. juni 2023 i forbindelse med høring om forslag til lov om ændring af planloven og forskellige andre love.

Coop ønsker, at strategiske bymidteplaner ikke bare kan, men skal afstedkomme en tilpasning af detailhandelsstruktur og rammebestemmelser for butiksudlæg, jf. vejledningens afsnit 5.2. Dette så der er sammenhæng mellem visioner og handlinger. Coop ønsker desuden, at strategiske bymidteplaner skal være bindende for den efterfølgende planlægning for nye butikker. Dette kræver præcise retningslinjer også i forhold til, hvad der må etableres og ikke etableres uden for bymidten.

Kommentar

Som det fremgår af udkast til vejledning er ministerens mulighed for at fastsætte regler om grundlaget for den strategiske planlægning for bymidter ikke udnyttet ved lovens ikrafttræden. Der er dermed ikke fastlagt specifikke krav til grundlaget for den strategiske planlægning for bymidter. Plan- og Landdistriktsstyrelsen bemærker, at hensigten med at give metodefrihed i den strategiske planlægning for bymidter er at undgå at detailstyre kommunernes strategier, da de lokale behov og muligheder vil variere for de forskellige bymidter.

Som det fremgår af udkast til vejledning skal kommunerne redegøre for, hvordan kommuneplanlægningen understøtter den ønskede udvikling af bymidterne, dvs. hvordan den strategiske planlægning udmøntes i kommuneplanlægningen i øvrigt. Dette betyder, at kommunerne skal forholde sig til sammenhængen mellem den strategiske planlægning og den fysiske planlægning for byen og bymidten i planstrategien, i kommuneplanen og i lokalplaner. Det vil fx være særligt relevant at sikre sammenhæng med kommuneplanlægningen for detailhandel.

Da den strategiske planlægning bliver en del af kommuneplanen, vil den ikke være direkte bindende for borgerne som en lokalplan. Kommunalbestyrelsen skal dog efter planloven virke for kommuneplanens gennemførelse, og er som udgangspunkt forpligtet til at inddrage kommuneplanen, herunder kommuneplanens retningslinjer, ved stillingtagen til konkrete tilladelser m.v.

Plan- og Landdistriktsstyrelsen bemærker, at de ovennævnte bemærkninger ikke giver anledning til ændringer i vejledningen.

2.2.4. Tværkommunal koordinering

Solrød Kommune bemærker i forlængelse af planlovens krav om tværkommunal koordinering, jf. planlovens § 5 e, stk. 2, at det ikke er hensigtsmæssigt, at ansvaret for at koordinere den strategiske planlægning for bymidter på tværs af kommunegrænser ligger hos kommunerne alene. Solrød Kommune stiller sig tvivlende over for, at kommunerne på egen hånd kan blive enige om fordelingen af vækst- og udviklingsmuligheder indbyrdes – især ud fra den betragtning at lokale vækst- og udviklingsmuligheder ofte er forbundet med stor politisk, lokal og økonomisk interesse. Solrød Kommune ser derfor gerne, at Plan- og Landdistriktsstyrelsen tager ansvaret for planlægningen i et større perspektiv på sig ved at gå ind i denne dialog med kommunerne.

Varde Kommune opfordrer til, at man uddyber vejledningen i forhold til kapitel 2b, planlovens §5 e, som omhandler den helhedsorienterede strategiske planlægning for bymidter i mindre og mellemstore byer. Dette skal specielt ses i forhold til kravet om koordinering af den strategiske planlægning for bymidter i nabokommunerne. Hvad indebærer koordineringen med nabokommunerne specifikt, er det også emner, som ikke omhandler detailhandel, så som: bosætning, turisme, erhverv, offentlig transport, som også kunne have indvirkning på levende bymidter eller hvor går grænsen? Ved sammenligning med nabokommunerne kan må stå i den situation, at koordineringen i forhold til nabokommunen, giver bedst mening ved nogle af de byer, som ikke er omfattet af det lovpligtige krav, da byen er for stor. Ligeledes kan man stå i en situation,

hvor de byer, som er omfattet af den strategiske planlægning i en nabokommune geografisk, historisk og stilmæssigt ikke er relevante at inddrage.

Kommentar

Det fremgår af udkast til vejledning, at kommunalbestyrelsen skal koordinere den strategiske planlægning for bymidter med nabokommuner, hvis mulighederne for udvikling af bymidter også er afhængig af udviklingen af bymidter i disse kommuner.

Plan- og Landdistriktsstyrelsen bemærker, at planloven ikke fastsætter nærmere krav til koordineringen med nabokommuner. Det er den enkelte kommune der har ansvaret for den tværkommunale koordinering, og det er op til den enkelte kommune at vurdere behovet for og omfanget af koordineringen på baggrund af de lokale forhold.

Hvad angår afgrænsningen af byer omfattet af krav om strategisk planlægning henvises til høringsnotatets afsnit 2.2.1. Afgrænsning af byer.

Plan- og Landdistriktsstyrelsen bemærker, at de ovennævnte bemærkninger ikke giver anledning til ændringer i vejledningen.

2.2.5. Ressourcer

KL opfatter kravene som omfattende administrative proceskrav, men samtidig kan KL konstatere, at der ikke afsættes yderligere midler til at understøtte konkrete virkemidler og indsatser. Afsættes de fornødne ressourcer ikke fra statens side eller gennem kommunal nedprioritering af andre serviceopgaver, må resultatet af strategien forventes at være virkningsløst. Uanset omfanget af ressourcer, der lægges i udarbejdelsen af de strategier, der stilles krav om med loven, vil en realisering af strategien forudsætte, at der er virkemidler til realisering af strategien – enten finansiering eller lovmæssige redskaber til at sikre en forankring. Ses der bort fra de byer, hvor kommunen allerede har planer om at finansiere nye initiativer og byggerier, vil de mange strategier således være i fare for alene at blive udtryk for et dyrt administrativt krav, mere end de vil skabe forandring og forbedrede levevilkår.

Kommentar

Som det fremgår af udkast til vejledning, afsnit 6.2 Puljer til levende bymidter, er der under byfornyelsesloven afsat 180 mio. kr. i alt i perioden 2022-2027 til fornyelse af bymidter og placering af lokale velfærdscentre, og under regionalfondsprogrammet er der afsat 140 mio. kr. i perioden 2021-2027 målrettet byudvikling. Derudover er der afsat 130 mio. kr. til 14 udvalgte byer under forsøgsordning for frie bymidter i perioden 2024-2027. Der er således samlet set afsat 450 mio. kr. i statslige midler og EU-midler til kommunernes indsatser i bymidterne i de byer, som er omfattet af krav om strategisk planlægning.

Plan- og Landdistriktsstyrelsen bemærker, at de ovennævnte bemærkninger ikke giver anledning til ændringer i vejledningen.

2.2.6. Inddragelse af specifikke hensyn og interesser

Region Syddanmark bemærker, at der på side 18 i udkastet anvendes ordet "klimasikring" i oversigten over eksempler på virkemidler. Region Syddanmark

skal hertil bemærke, at ordet "klimasikring" typisk anvendes i forbindelse med stormflodssikring. Region Syddanmark foreslår derfor at man i stedet anvender ordet "klimatilpasning" i forbindelse med virkemidler i en bymidte. På side 26 i udkastet står der følgende under overskriften "Bæredygtigheds- og biodiversitetsstrategier": "Derudover kan det være relevant at inddrage bæredygtighedsstrategier, klimahandlingsplaner og klimatilpasningsplaner...". Region Syddanmark foreslår at formuleringen skærpes, således: "Det er relevant at inddrage bæredygtighedsstrategier, klimahandlingsplaner og klimatilpasningsplaner...".

Region Syddanmark noterer sig med tilfredshed, at der på nogle punkter allerede er fokus på klimatilpasning og klimaplaner i vejledningen. Region Syddanmark kunne dog ønske, at bæredygtig mobilitet og infrastruktur også indgik i vejledningen, såvel som genbrug af byggematerialer, både i forbindelse med det offentlige indretning af veje, fortove, pladser mv, samt cirkulær økonomi i form af genbrug af byggematerialer og ansvarligt forbrug af ressourcer også bør være bærende elementer i planlægning, indretning og udførsel af bymidterne.

DANVA vil gerne plædere for, at de lokale forsyninger indtænkes fra starten bl.a. med henblik på at bidrage med konkret viden og sikre koordinering samt optimering af investeringer i infrastrukturen, og vi opfordrer til, at dette fremgår eksplicit i udmeldinger fra centralt hold. Derudover vil DANVA gerne, at det overvejes at ændre signalet fra styrelsen, således at det fremgår, at såfremt der findes bæredygtighedsstrategier, klimahandlingsplaner eller klimatilpasningsplaner, så skal de integreres i den strategiske planlægning af bymidter.

DSB ser gerne, at der i vejledning om strategisk planlægning for bymidter også indtænkes muligheder for styrket mobilitet via kollektiv transport, hvor det er muligt. I den sammenhæng er Stationsnær Byudvikling, hvor det er muligt, helt centralt for både, at sikre borgerne lettere adgang til kollektiv transport og derigennem bedre mobilitet og reduceret trængsel. Stationsnær Byudvikling bidrager derigennem til et bedre miljø og klima samtidig med, at det skaber rammer for trygge og levende byområder for borgerne.

Banedanmark bemærker, at der i det vedlagte udkast tages hensyn til de nationale interesseområder og den begrænsning, der ligger i at bygge boliger tæt ved områder med miljøklasse 6-7. Ligeledes skal sikkerheden omkring jernbanen vægtes i det kommende arbejde med bymidterne.

Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur er i princippet enig i, at der kræves en særlig planlægningsindsats for at opretholde bymidterne i vore gamle købstæder som aktive dele af byen. De store bygningskulturelle værdier som findes i vore bymidter bevares bedst, hvis de fortsat indgår på en levende måde i byens liv og derfor benyttes og vedligeholdes. Men det kræver at bymidterne udvikles i respekt for de kulturmiljøer, som bymidterne udgør og at dette hensyn ikke underordnes en kommerciel udvikling. Landsforeningen finder det således alt for begrænset, hvis udpegningen af bymidten i den strategiske planlægning alene skal tage udgangspunkt i den detailhandelsmæssige afgrænsning af bymidten i kommuneplanen.

Landsforeningen hilser det velkomment, at vejledningen fastlægger det som obligatorisk at tages stilling til bevaring af kulturmiljøer og – bygninger i forbindelse med den strategiske planlægning. I vejledningen henvises til kravene til kommuneplanerne om at indeholde retningslinjer til sikring af kulturhistoriske bevaringsværdier og kommunerne opfordres i vejledningen til at foretage en vurdering af, hvordan de kulturhistoriske værdier understøtter en levende bymidte. Landsforeningen skal i denne sammenhæng minde om, at der fortsat er mange kommuner, hvor registreringen af bevaringsværdige bygninger er mangelfulde, ikke omfatter hele kommune eller bygger på forældet materiale. Det bør være obligatorisk, at der redegøres for status for denne registrering i redegørelsen for den del af kommuneplanen, som indeholder strategisk planlægning for bymidter. Landsforeningen savner desuden, at hele spørgsmålet om bymidternes sammenhæng med havneområder - områder, som findes i næsten alle vore købstæder – behandles i vejledningen i forbindelse med arbejdet for mere liv i bymidterne.

BL – Danmarks almene Boliger fremhæver, under afsnit 3.3 Målsætninger og virkemidler for udviklingen af Bymidter, at Boligorganisationerne kan bidrage ved fx at omdanne tomme erhvervsarealer i bymidterne til almene boliger og at almene fælleshuse med fordel kan sammentænkes med kommunale velfærdscentre, således at der skabes kvarterhuse. Ved at indtænke boligafdelingerne med kulturtilbud, erhverv og rekreative områder kan man skabe levende og attraktive bymidter.

Haderslev Stift kan i det hele tilslutte sig den kgl. bygningsinspektørs udtalelse, og herunder at der i vejledningen og dermed i de kommende kommuneplaner indbygges en opmærksomhed på kirkens betydning i bybilledet og som samlingspunkt.

Ribe Stift bemærker, at kirkerne i Danmark er en væsentlig del af kulturhistorien, og mange af dem ligger som væsentlige kendingsmærker i landskabet. Kirkerne og deres omgivelser skal søges bevaret på en sådan måde, at harmonien mellem kirke og omgivelser opretholdes. Stifterne og kommunerne skal derfor sikre indsynet til og udsynet fra kirkerne, og skal gennem de udpegede kirkeskyttelsesområder bidrage til at sikre, at kirkerne bevares som tydelige kendingsmærker i landskabet og respekteres i den kommunale planlægning. Især skal der lægges vægt på de eventuelle bykirkegårde, som bør udstråle den nødvendige værdighed. Det er hertil vigtigt at påpege, at det for biskoppen er væsentligt, at der fortsat findes fred og ro på kirkegården. Det forventes, at kommunen i sin planlægning tager mest muligt hensyn i forhold til støj ved kirken og ved kirkelige handlinger og fortsat inddrager de kirkelige myndigheder i det videre planlægningsarbejde og i eventuelle ændringer i planlægningen.

Kommentar

Plan- og Landdistriktsstyrelsen bemærker samlet til ovenstående, at vejledningen om strategisk planlægning for bymidter har til formål at fortolke og uddybe planlovens nye regler om strategisk planlægning for bymidter. Det er ikke sigtet med vejledningen, at foretage en nærmere gennemgang af interesser og fokusområder,

som kan være relevante at inddrage i den strategiske planlægning som fx bæredygtighed og klimatilpasning, mobilitet og kollektiv transport, kulturmiljøer, kirker og havneområder eller almene boliger.

Plan- og Landdistriktsstyrelsen bemærker, at det indgår som led i redegørelsen for den strategiske planlægning, at kommunen inddrager relevante strategier og planer, som fx bæredygtighedsstrategier, bolig- og bosætningsstrategier, kultur- og fritidsstrategier. Planloven fastsætter ikke krav om, at nærmere bestemte strategier skal inddrages.

For så vidt angår afgrænsningen af bymidten henvises til bemærkningerne til lovforslag om ændring af lov om planlægning og forskellige andre love (Opfølgning på evaluering af planloven m.v.) (L62), hvor det fremgår: "Med "bymidten" menes det centrale område i byen, hvor der er en tæthed og variation af en række bymidtefunktioner, som f.eks. butikker, kulturtilbud, privat og offentlig service. Den strategiske planlægning skal ikke (nødvendigvis) begrænse sig til samme område som den detailhandelsmæssige afgrænsning af bymidten, men bør omfatte den funktionelle bymidte, hvor der er en tæthed og variation af bymidtefunktioner inden for korte indbyrdes afstande."

For så vidt angår klimatilpasning er Plan- og Landdistriktsstyrelsen enig i, at vejledningen ændres, så "klimasikring" erstattes med "klimatilpasning".

Plan- og Landdistriktsstyrelsen bemærker, at de øvrige bemærkninger ikke giver anledning til ændringer i vejledningen.

2.2.7. Øvrige bemærkninger

Coop efterspørger flere statslige krav til den strategiske planlægning for bymidter. Det fremgår af vejledningen, at der ikke på nuværende tidspunkt gøres brug af ministerens mulighed for at stille indholdsmæssige krav til den fysiske udvikling i bymidterne. Coop foreslår, at der gøres brug af denne mulighed og stilles konkrete krav om, at kommunerne skal tilpasse detailhandelsstrukturen for hele kommunen, så den understøtter – fremfor modvirker – udviklingen af bymidten. Coop foreslår, at der ligeledes bør gøres brug af ministerens mulighed for at stille indholdsmæssige krav til den strategiske planlægning, så man kan fastsætte krav om metoden for redegørelsen. På den måde kan man stille krav om, at der redegøres for, hvordan detailhandelsplanlægningen støtter op om den positive udvikling i bymidterne.

Det er Coops opfattelse og erfaring, at den mest afgørende faktor for et forsat handelsliv og deraf følgende byliv i bymidterne, er en begrænsning af mulighederne for at placere butikker udenfor bymidterne. Derfor mener Coop, at der skal være mod til at sætte de krav og begrænsninger til kommunerne omkring udlæg af aflastningsområder. Disse krav er nødvendige for at skabe mere liv i bymidterne.

Det er Coops oplevelse, at det nærmest er umuligt at indklage kommunernes detailhandelsplanlægning på baggrund af detailhandelsanalysernes beregninger og konklusioner. Planklagenævnet forholder sig ikke til validiteten af hverken opland eller omsætningstal, idet kommunerne er overladt en meget betydelig skønsmargin. Det opleves ofte, at der opgives alt for lave forventede om-

sætningstal for en ny butik og at metodefriheden til at definere oplandets størrelse betyder, at man i en analyse kan få beregningen af forbrugspotentiale til at gå op med ønsker til arealudlæg. Coop mener, at der skal være konkrete krav til redegørelsen, så planklagenævnet fremadrettet kan tage stilling til om ny detailhandelsplanlægning i et opland til en bymidte er i strid med den strategiske planlægning for bymidten. Derfor bør man også her gøre brug af ministerens mulighed for at stille indholdsmæssige krav til den strategiske planlægning for bymidten, så det bliver muligt at indklage misvisende detailhandelsplanlægning, som kan have uheldige følger for bymidterne.

Kommentar

Plan- og Landdistriktsstyrelsen bemærker, at de ovennævnte bemærkninger vedrører forhold, der ligger uden for vejledningens indholdsmæssige afgrænsning. Bemærkningerne behandles derfor ikke yderligere i dette høringsnotat.

3. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Beskæftigelsesministeriet, Børne- og Undervisningsministeriet, Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet, Erhvervsministeriet, Finansministeriet, Forsvarsministeriet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Justitsministeriet, By-, Land- og Kirkeministeriet, Klima- Energi- og Forsyningsministeriet, Kulturministeriet, Miljøministeriet, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Skatteministeriet, Social-, Bolig- og Ældreministeriet, Statsministeriet, Transportministeriet, Uddannelses- og Forskningsministeriet, Udenrigsministeriet, Udlændinge- og Integrationsministeriet, Økonomiministeriet, Arbejdstilsynet, Ankestyrelsen, Banedanmark, Beredsskabsstyrelsen, Bygningsstyrelsen, DanPilot, Danmarks Statistik, Dansk Arkitektur Center, Dansk Design Center, Datatilsynet, Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø, Digitaliseringsstyrelsen, Energistyrelsen, Erhvervsstyrelsen, Finanstilsynet, Forsvaret – Forsvarskommandoen, Forsvarsministeriet Ejendomsstyrelsen, Forsyningstilsynet, Geodatastyrelsen, GEUS, Kystdirektoratet, Kommissarius ved Statens Ekspropriationer i Jylland, Kommissarius ved Statens Ekspropriationer på Øerne, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Landbrugsstyrelsen, Medarbejder- og Kompetencestyrelsen, Miljøstyrelsen, Miljø- og Fødevareklagenævnet, Naturstyrelsen, Nævnenes Hus, Planklagenævnet, Rigsadvokaten, Rigsrevisionen, Sikkerhedsstyrelsen, Slots- og Kulturstyrelsen, Social- og Boligstyrelsen, Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, Styrelsen for dataforsyning og infrastruktur, Styrelsen for Forsyningssikkerhed, Styrelsen for It og Læring, Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, Sundhedsstyrelsen, Søfartsstyrelsen, Trafikstyrelsen, Uddannelses- og Forskningsstyrelsen, Udlændingestyrelsen, Vejdirektoratet, Økonomistyrelsen, Rigspolitiet, Domstolsstyrelsen, alle regioner, alle kommuner, alle stifter, alle byretter, 3F – Fagligt Fælles Forbund, 92-gruppen, abf Andelsboligforeningernes Fællesrepræsentation, Akademikerne, Akademirådet, Arkitektforeningen, Asfaltindustrien, Biogas Danmark, BL – Danmarks almene Boliger, Byggeskedefonden, Byggesocietetet, Bygherreforeningen, Bygningskultur Ringsted, Bæredygtigt Landbrug, Camping Outdoor Danmark, CO-industri (Centralorganisationen af industriansatte i Danmark), COOP, COWI, Cyklistforbundet, Danmarks Fiskeriforening PO, Danmarks Frie AutoCampere, Danmarks Idrætsforbund, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Affaldsforening, Dansk Blindesamfund, Dansk Byplanlaboratorium, Dansk Camping Union, Dansk Ejendomsrådgiverforening, Dansk Entomologisk Forening, Dansk Erhverv, Dansk Fjernvarme, Dansk Fåreavl, Dansk Industri, Dansk Journalistforbund, Dansk Ungdoms Fællesråd – DUF, Danmarks Jægerforbund, Dansk Kyst- og Naturturisme, Dansk Metal, Dansk Miljøteknologi, Dansk Sejlunion, Dansk Standard, Dansk Træinformation, Danske Advokater, Danske Arkitektvirksomheder, Danske Destinationer, Danske Handicaporganisationer, Danske Havne, Danske Juletræer - træer & grønt, Danske Kloakmestre, Danske Landskabsarkitekter, Danske Maritime, Danske Shipping- og Havnevirksomheder, Danske Tegl, Danske Udlejere, DANVA - Dansk Vand- og Spildevandsforening, De Samvirkende Købmænd, Det Centrale Handicapråd, Det Danske Spejderkorps, Det finansielle ankenævn, DGI, DHI, Dommerforeningen, Drivkraft Danmark, DTL Danske Vognmænd, Ejendom Danmark, Elretur, Erhvervsflyvningens Sammenslutning, Erhvervslejerne Landsorganisation, FAB – Foreningen af byplanlæggere, F-Camping, Feriehusudlejernes Brancheorganisation, Finans Danmark, Forbrugerrådet Tænk, Forbundet Arkitekter

og Designere (FAOD), Foreningen af Lystbådehavne i Danmark, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Friluftsrådet, FSR - Danske Revisorer, Gammel Estrup - Danmarks Herregårdsmuseum, Gavnø Slot, Grakom - Kommunikationsindustrien, Green Power Denmark, Grundejernes Investeringsfond, Handelsflådens Arbejds miljø- og Velfærdsråd, Hedeselskabet, Historiske Huse, HOFOR, HORESTA, Klimabevægelsen, Kolonihaveforbundet, Komiteen Bæredygtig Kystkultur, Landbrug & Fødevarer, Landdistrikternes Fællesråd, Landinspektørforeningen, Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur, Landsforeningen Landsbyerne i Danmark, Landsforeningen Praktisk Økologi, Lederne Søfart, Maskinmestrenes Forening, Mejeriforeningen, Metroselskabet og Hovedstadens Letbane, Moesgaard Museum, Movia, NOAH Friends of the Earth Denmark, Nuuday A/S, RealDania, Rådet for Større Bade- og Vandsikkerhed, Rådet for Bæredygtigt Byggeri, Sammenslutningen af Danske Småøer, SMVdanmark, Sund & Bælt, TDC Net A/S, TEKNIQ Arbejdsgiverne, Tele Industrien, Vikingeskibsmuseet, Økologisk Landsforening, Ørsted, DSB, Energinet Eltransmission A/S, Energinet Gastransmission A/S, Energinet Myndighedsenheden, Aalborg Universitet, Aalborg Universitet - Institut for Kemi og Biovidenskab, Aalborg Universitet - Institut for Planlægning, Aalborg Universitet - Statens Byggeforskningsinstitut, Aarhus Universitet, Aarhus Universitet - Institut for Miljøvidenskab, Aarhus Universitet - Professor emerita Ellen Margrethe Basse, Arkitektskolen i Århus, Danmarks Tekniske Universitet, Københavns Universitet - Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning, Københavns Universitet - Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi, Københavns Universitet - Professor Helle Tegner Anker, Syddansk Universitet, GEUS - De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland.